

SETMANARI CASTELLARENC

ANY V :: NÚM. 249
Castellar del Vallès - 3 desembre 1937

Redacció, Administració i Impremta:
Puig de la Creu, 3

Número solt: 20 cèntims
Subscripció: 60 » al mes.

De cara al món

Esguardant la situació actual del món, sentim una esgarripança que ens obliga a posar els nervis en tensió constant, malgrat que l'arc tigrat de la bonança es dibuixi en l'horitzó com epíleg de malvestats i de lluites fraticides.

Aquella màgica trilogia que enclou el pensar i el sentir de la gent i que expressa el desig unànime de governs i súbdits, encara no ve a posar fi a les inquietuds que es refreguen per dins els pobles com una serpentina verinosa escampant el gèrm de la discòrdia, de l'odi i de la mort.

Pau, Amor, Justícia: Heus ací la trilogia emblemàtica i que deuria resplendir en els cors dels homes!

En ple segle de la llum, del progrés i de les grans transformacions per al benestar de la humanitat, ens trobem vivint en les tenebrositats més afroses i el progrés de moltes coses que deuriem haver estat com un mitjà de comoditat, de descans i de mútua convivència entre tots els països, ens fa tornar com en els temps primitius.

Quina paradoxa! Vivim morint dintre l'etern suplici de la incomprensió comprenent sobradament que morirem cansats de viure en les tenebres del món.

El nostre esforç per a un més pur humanisme, no tindrà, en el seu dia, el premi del qual en sigui creditor?

És l'anhel que cobegem.

TEMES D'AGRICULTURA

Treballs del mes de desembre i sembres a ple aire

Durant aquest mes tenen terme les delicades operacions de la sembra de moltes plantes herbàcies, i amb això acaba el període d'activitats dels treballs del camp es varen començar per l'abril o maig. Fetes les sembres, l'agricultor es pot donar un respir, no perquè ja no tingui res a fer sinó perquè a les feines a que es deurà dedicar no porten en general, tanta pressa com les que hagut de fer durant tota l'època de temps de la primavera, estiu i tardor.

En aquesta època de repòs del cos i de l'esperit de la gent del camp dels nostres països; ara el pagès ja té sembrats els camps (encara hi ha algun pagès que no ha sembrat, però durant aquest encara pot fer-se la sembra) però d'aquests camps sembrats el pagès no té segura la collita, ell planta, el prova, si cull o bé l'any vinent resulta tenir una bona recol·lecció, ell tindrà l'alegria i satisfacció dels esforços fets l'any passat, en canvi si la recol·lecció ve dolenta o poc grana-

da, ell s'aconçolarà amb ella. Tot això és una part de les contradiccions que al pagès se li presenten. Hi ha un vocable que diu: «Qui sembra cull». Però, si aquest vocable fos veritat, totes les anyades anirien bé, més el pagès ja ho sap si totes les anyades són bones. L'agricultor sap que sembra, sent els esforços, té comptades totes les hores emprades en la sembra, i totes aquestes coses les recorda constantment, per això quan l'agricultor planta, sembra, cava o altres treballs per l'estil, pensa i té la il·lusió totalitària de que fa un treball per la seva alimentació i la dels altres, de la humanitat; pensa també que potser anirà bé la collita, ell no desconfia. Quan s'apropa la recol·lecció mira el gra, el fruit, el resultat, la seva grana plantada el passat any. Aleshores l'agricultor a l'ensens també fa en més o en menys el càlcul de la collita propera.

OLIVICULTURA. — Segueix prosseguint-se la recol·lecció. Tant aviat estigui (que encara n'hi ha per temps) convé procurar de fertilitzar les oliveres, a tal efecte és aconsellable establir un torn per un període de tres anys i mitg. La quantitat i la qualitat dels fertilitzants s'hauran de subjectar a la qualitat de les terres, sense oblidar els adobats prece-

dents, el desenrotllament i estat de vegetació dels arbolats i la llur productivitat on el clima ho afavoreixi.

SEMBRES A PLE AIRE I LLA-VORS. — Bledes, Borratges, Seba blanca tardana, seba vermella de cabèçar, espinacs, escarola de cabell d'àngel (per a collir tendre), faves diverses, julivert, fèsols nans, raves blancs, raves rodons, raves mitjans, serfull, pèsols nans comuns, imperials, d'Austràlia i diversos, porros, tirabecs, col paperina, genovesa, de capdell i altres, espinacs.

TUBERCULS, ARRELS I GRILLS — Alls, escalunyes, espàrguls, patates, i altres.

DINS D'INVERNADERS, sota tendes. — (Per a plantar a l'aire lliure passats els freds) albergínies, pebrots, tomàtecs, primerencs.

AGUSTÍ RIFER VILA

(seguirà)

El Socors Roig de Castellar del Vallès

El Comitè d'aquesta població es complau en notificar de que ha quedat obert el taller de confecció de roba per a l'hivern a les seves oficines Passeig, 35, ço que fa avinent a tothom per tal de que aquells que tinguin voluntat de contribuir-hi ja sigui entregant roba o llana o bé anant-hi a cosir o fer jerseis de llana.

Esperant que tot el poble sentirà aquesta crida i que totes les dones i noies que poden fer-ho hi assistiran, es despedeix donant les gràcies a tothom pel S. R. de C.

El Secretari d'Ajut

Socors Roig de Catalunya (S. R. I.)

Aquest Comitè, notifica als seus afiliats que assisteixin a la reunió que es celebrarà avui divendres, a dos quarts de 8 del vespre, al Saló Excelsior Cinema.

Per l'interès de la mateixa es prega l'assistència.

El Comitè Local

PRIMERS PLANS

L'Escola com a fonament de tota societat lliure

Doncs així resulta l'obra que realitza el pare que sense donar-se'n compte que la societat que estem forjant és una col·lectivitat, per apatia, peresa, egoisme mal entès, no contribueix a les tasques que s'han de realitzar a l'Escola manant obligant als seus fills que vagin a ella.

Les obligacions que nosaltres tinguem indubtablement que complir i quin compliment no vagi acoplat amb les dels demés, podrem deixar de complir-les, si aquest és el nostre desig i no hi ha una força superior que a realitzar-les ens obligui, però quan aquestes obligacions nostres estant íntimament lligades a les dels demés i del seu compliment resulta tot armònic, no hi ha possibilitat legal ni humana que ens autoritzi a no complir-les.

Equivaldria a un tant de dret feudal el què el pare s'abrogues, si impedís per un fals concepte del que és i significa l'Escola en la vida de l'home i de la Societat i impedís a que el seu fill no conregués a ella, estimant més profitosa que aquesta altres treballs o ocupacions, que si de moment semblava que produïen més o rendien una major utilitat al llarg del transcurs de la vida del noi, es faria notar que aquella utilitat momentània produïa una greu fallida minvant facultats per a una adequada competència.

De la mateixa manera que cap pare desitja tenir un fill tarat en el sentit orgànic, tampoc ha de voler tenir un fill analfabet totalment o parcial, puix que analfabetisme no és solament no conèixer les regles més elementals de la instrucció primària, sinó també no discórrer per compte propi, sense caminadors ni croses que altres ens proporcionin, aquesta facultat de discórrer o discernir que s'adquireix a l'Escola, però amb una constant perseverància i assídua assistència.

Hem de repetir el de tarat, perquè així queda el noi que no adquireix els coneixements a què està obligat per la seva edat, sense que ens serveixi de compensació el pensar que el dia de demà ja els adquirirà ell per compte propi, doncs és una gran ignorància discórrer d'aïtal faisó, puix que el desenrotllament graduat de la intel·ligència de l'ésser humà sigui un procés evolutiu normal i conforme aquest procés, estudiat per totes les pedagogies i arts d'educar, se li suministri al mateix els coneixements adequats conforme aquest mateix desenrotllament.

La funció fa l'orguen, i de la mateixa manera les facultats de memòria i com-

presió es desenrotllen a mesura que aquestes les fem treballar, però no en un treball caotiu i sense sentit progressiu i graduat, sinó baix una direcció tècnica adequada i seguint procediments contrastats per la pràctica i marcats als professionals, mestres en aquest cas, per homes que han seguit pas a pas el procés evolutiu del noi i que per a arribar a aconseguir un sistema s'han vist obligats a caminar i retrocedir moltes vegades un mateix camí.

D'aquí ve la importància decisiva que el què el pare es compenetri de la transcendental missió de l'Escola de la fundamentalíssima importància que exerceix

en la vida tota de l'home del demà, al començar el seu camí per ella guiat de la mà del mestre, quina missió podem dir que és paternal, puix si els pares ens donen la vida orgànica, el mestre és l'encarregat d'encendre i procurar que no s'apagui la flama de l'esperit, el que si al principi de la vida de l'intel·lecte són xispes imperceptibles, aquestes desenvolupades en un terreny a propòsit i amb una labor adequada, poden convertir-se en la flama que il·lumina a tota la Humanitat.

Solament cal pensar que tots els grans homes que la Humanitat ha produït, tant en les ciències com en les arts i en les diverses activitats humanes, foren nois, que cap va néixer savi, sinó que un perfecte desenrotllament de les seves facultats els permetreran posar aquestes al servei dels semblants, produint obres i fets que són i seran l'admiració de tots.

ANGEL VERA

DOL

Heu vist? Les mares porten dol.

Mai el dol és tan negre, mai el dol adquireix tot el seu tràgic simbolisme, com quan el porta una mare.

En pocs dies han estat tres les llars que han hagut de retirar definitivament un plat de taula i cada dia pesa sobre un munt de famílies el malson de què el feixisme pugui marcar la porta llur amb la tràgica senyal simbòlica de la guerra.

Ara mateix, nosaltres hem passat l'hora amarga d'acompanyar un bon amic, un excel·lent ciutadà, un fervent militant de la pau i de la justícia social a l'estada de la qual no es torna i una família s'ha endolat per la pèrdua d'un fill estimat que no havia comès cap maldament i que tenia sols el pecat d'ésser jove de cos i d'esperit.

Al dol d'aquesta família tributària de la contribució de sang que la guerra imposa, s'uniren els companys d'ideal polític del caigut; els obrers que s'apleguen entorn de les consignes redemptores de la sindical a la qual estava afiliat i en magnífic exemple de solidaritat i simpatia, la sindical germana rendia també tribut d'homenatge al nostre mort. Junt amb nosaltres, costat per costat, tot un poble que seguia amb fervor el cadàver d'aquell minyó plètòric d'energies que deixava el món sense haver fruit el goig de veure satisfets els seus anhels de justícia.

Qui sap què ens guarda encara la guerra! La gran tragèdia que embolcalla Espanya no ha pas finit. Els que ara maten en nom d'una justícia que desconeix-

xen, si vencien, seguirien sacrificant vides als tallers, al camp, a les fàbriques, a les mines, puix la sang obrera és l'aliment de llur cos i de llur esperit.

Les mares porten dol; porten un dol teixit de llàgrimes i d'odi, un dol que esclata als ulls eixint del cor.

Els nostres morts són sagrats. Sagrats, perquè han caigut en enfrontar-se amb la provocació més descarada que la història registra. Han mort en defensa de la nostra dignitat i dels nostres drets. Per això són sagrats i la seva memòria ha d'ésser prou per a què oferim la nostra vida si cal per a coronar l'obra que ells han començat. Qui no sàpiga defensar-los que plori en un recó i no destorbi amb els seus planys inútils i qui gosi profanar-los sigui tractat com cal i com exigeix la memòria dels que tot ho han donat.

En nom del dol d'aquestes mares apleguem-nos en un esforç comú i a vèncer i a venjar-los, que la sang d'aquests màrtirs ha de fructificar.

LLUÍS MONTAGUT
del P. S. U. de C.

S. F. T i A.

U. G. T.

Avís

S'ha extraviat el carnet número 204 a nom de Jaume Masegú Caballé.

Si algú l'ha trobat, és pregat a retornar-lo a les oficines d'aquest Sindicat.

Si transcorreguts 10 dies del present avís no ha estat trobat, es procedirà a estendre nou carnet a l'interessat.

LA JUNTA

Castellar del Vallès, 2 de desembre 1937.

Galeria Literària

LO COMTE GARÍ

Les dues germanes filen
al bell recó del jardí;
si l'una sembla una rosa
l'altra sembla un gessamí.

L'una diu: — Si'l coneguesses
al meu bon comte Garí! —
L'altra respon: — Deu t'ampare
y't donga més sort que a mi! —

Se senten fortes petjades
part enfòra del jardí:
lo comte truça a la rexa
ab la creu del espasí.

— Deu te quart, ma dolça vida
— Ben vingut, mon paladí. —
A la ma qu'ella li allarga,
ell li fa un petó molt fi.

— Quan me pendreu per esposa,
lo meu bon comte Garí?
— Quan tu vulgues, jo t'ho juro
si al meu castell vols vení. —

Tot plegat un crit d'angunia
retruny per tot lo jardí:
— No'l cregues, germana meva,
que també m'ho jurà a mi! —

Ell se n'ha anat a la guerra;
ningú n'ha sabut la fi.
Per ell preguen dues monges
al convent de Sant Martí.

ANICET DE PAGÈS DE PUIG

(còpia textual)

Anicet de Pagès, nasqué a Figueres, el 7 d'agost de 1848.

Fou poeta i res més que poeta. I el volum de poesies que publicà en 1906 la *Il·lustració Catalana*, enclou tres-centes pàgines tota la seva obra. Cal llegir totes les poesies, una després de l'altra, per fer-se capaç de la idiosincràsia de l'autor i per aquilatar tot el seu valor literari.

Tingué els seus moments de triomf en els Jocs Florals del 1877.

Passà part de la seva vida a Madrid, sense publicar res. Després tornà a nostra terra, recobrant de nou el seu prestigi literari i el seu nom sonà altra vegada als Jocs Florals del 1896.

Esmementem la protesta en 1899 què féu en els Jocs Florals, per la poesia seva titulada *A una dona*, que havia estat proposada en l'adjudicació de la flor natural i com que no fou premiada, féu estampar-la i manà repartir-la al portal de la Llotja a tots els concurrents a la festa.

De totes maneres, Anicet de Pagès de Puig, és un dels nostres indiscutibles poetes. Morí a Madrid, el 26 de novembre de l'any 1902.

RATLLES DEL FRONT

Reportatge

Siguin les meves primeres lletres una cordial salutació al poble de Castellar i als combatents del mateix que es troben als diferents llocs de combat lluitant amb les armes a la mà per la llibertat de tots.

El dia 23 a les 5 del matí, ens presentàrem a la Caserna Carles Marx, per a marxar als llocs on anàvem destinats. Sortírem de l'Estació de França a les 8; un tren reple de minyons de la lleva del 37; en total 18 vagons, amb dues màquines molt potentes per cert. A cada vagó hi anaven 100 o 120 individus. Passem pel Passeig de Gràcia, Bordeta, Prat, Viladecans, Gavà, sense novetat; al passar Castelldefels, en F. Riera arregla les eines per a tallar-nos els cabells a ran a tots els castellarencs; en A. Gubern és el primer i en Fernández l'últim, després de molts precs; li saben molt greu les ondes. Passem Sitges, Vilassar, Vilanova i la Geltrú, Cubelles, Calafell, S. Vicenç Empalme, i en Carol es fa cosir els pantalons per en Creus. Al passar per Torredembarra, Altafulla, Tarragona, Vilaseca i Cambrils, som objecte de grans manifestacions per part dels habitants de dits pobles, igual que a Bandollos, Balaguer, Ametlla de Mar, Tortosa i Amposta, on ens despedim de l'enyorada Catalunya per entrar al Comtat de València. Passem Alcanar, Vinaròs, Benicarló, Peñíscola, Torreblanca, Cabanes, Oropesa, Benicasin i Castelló de la Plana, on hi arribem a les 10 del vespre. Hi trobem uns companys de Castellar que ens vénen a saludar i a portar menjar; l'un era en S. Vall; fem dues hores de descans per a tornar a emprendre la marxa cap a Almanza, Villareal, Burriana, Nules, Xilches, Almenaza, Sagunt, Puzal, Cavañal i València, on hi arribarem sense novetat a un quart de tres del matí del dia 24 d'agost. Molts baixaren del tren, puix ens digueren que anàvem a la Capital del Túria, malgrat no ésser així.

El tren torna a reemprendre la marxa cap a Catarroya, Silla, Sollana, Alnusefes, Algemesí, Alcira, Carcagente, Játiva, Alcúdia, Vellada, Mogente, Almanza, Alpera, Bonete i Xinxilla, on parem 15 minuts i 25 a Albacete, on ens donen dinar i podem comprar vi. Tenim una gran sorpresa al canviar un bitllet de 25 pessetes, doncs em tornen tot plata, diferent de Catalunya. Després d'afegir dos vagons més i una màquina al darrera, emprenem el viatge; passem La Sineta, La Roda, Villarrobledo, Minaria, Socuellanas, Zàncara, Alcázar de S. Juan, Vellada, Oropesa, Fuente Higuera, Gescoves, Manuel, Venta, Encina, Piedrila, El Mugerón, Griptana, Bellada, Quero, Lillo,

Romeral, Quero i Tembleque, on hi arribarem a les 10'30 de la nit i dormirem en un bosc. Al matí següent en camions ens portaren a Madrid, el recorregut és de 70 quilòmetres, però en tinguérem de fer prop de 200 per salvar les dificultats. Sortim de Tembleque, a les deu del matí vers Madrid, passem Colmenar, Aranjuez Chichon, Vallecas i Madrid, per fi ja hem entrat a Madrid. Anàrem a dinar a una caserna, i cap a Hortaleza falta gent on hi estiguérem 18 dies, ara fa 72 dies que som al front, o bé de El Pardo, o Aravaca, o l'Hipòdrom, fronts de relativa calma com es pot apreciar en els «partes» de guerra. Ara de 17 hem quedat reduïts a quatre, que són en Carol, Riera, Roca i jo, els quatre ens volem com a germans i com a tals lluitem, en Carol i Riera, amb l'ametralladora i en Roca i jo, amb el pic i la pala. Els demés companys els han destinat a altres llocs, que hi farem.

I, ara a lluitar fins derrotar a l'enemic que tenim al davant i a veure si podem baixar aviat i preguntar als «enxufats» de Castellar: I tu què has fet per guanyar la guerra? Bé, castellarencs, el meu desitg és que aquest reportatge us sigui grat i amb aquest convenciment n'escriuré d'altres i per a finalitzar solament em resta dir: Visca la Llibertat i l'Exèrcit del Poble. Salut.

JOSEP SOLEY

Arabaca, 9 novembre 1937.

NOTICIARI

NECROLOGIQUES

Segons notícies que ens han estat confirmades, tenim de lamentar la pèrdua del veí, bon amic nostre, Jaume Ferrer Pubill, que es trobava al Front en compliment del seu deure i que morí a l'Hospital Militar de Monzon (Osca) a conseqüència de malaltia; formava part de l'Orquestrina local «Laletan's Jazz» i els seus amics tan prompte saberen la notícia, suspengueren en senyal de dol llur actuació en un dels balls que havien de prendre part.

Una altra pèrdua també ben sensible ble hem de remarcar i és la de l'amic Josep Rius Farnés, que igualment es trobava al Front i que morí el passat dilluns a l'Hospital Militar número 2 de Lleida, igualment víctima d'enfermetat. Els seus pares assabentats de la malaltia, s'hi havien traslladat per a visitar-lo aquell mateix dia i s'endugueren el més gran dels desenganys quan a l'arribar a aquell benèfic establiment els anunciaren que feia pocs moments que l'infortunat minyó acabava de finir. Davant d'aital desenllaç, aconseguiren poder traslladar el difunt a aquesta població per rebre sepultura.

S'anuncià l'enterrament pel dimarts a

PERDUA

El passat dissabte, involuntàriament va deixar-se a la Font del Llorer (Canyelles), un paquet el qual contenia una part d'un jersei que s'estava confeccionant. Ho fem públic no pel valor material del mateix sinó per la finalitat a que anava destinat. La persona que l'hagi trobat pot presentar-lo en aquesta Administració, carrer Puig de la Creu, 3.

les 10 del matí, però degut a una sèria averia del cotxe-ambulància que el portava, ocorreguda durant el viatge, no arribà fins a dos quarts de cinc de la tarda, anunciant-se tot seguit l'enterrament al qual hi concorregué una gran gentada, prova ben palesa de les amistats que gaudia el difunt i llur família.

La Presidència del dol la formaven representació del Partit Socialista Unificat de Catalunya (Radi local) del qual el traspassat n'era un fervent admirador i entusiasta afiliat, fent-li ofrena d'una formosa corona; representació dels companys de l'Art Fabril i Tèxtil de la U.G.T. on pertanyia, que igualment li ofrenaren una bonica corona; representació del Sindicat Unic C.N.T. i llurs familiars i amics.

Acomiadà el dol un company del Partit Socialista, el qual visiblement emocionat, posà de relleu la bona disposició del difunt pel Partit i excel·lent patrici en de la causa.

A les proves d'efecte i de condol que cada dia estan rebent els familiars dels infortunats amics Ferrer i Rius, hi ajuntem la nostra més sincera.

D'INTERES PELS POSSEIDORS D'APARELLS DE RADIO

En el número pròxim i per la manca d'espai no ho fem avui, publicarem les disposicions relatives a l'impost sobre Radiofusió referent a la tramitació d'altres, baixes, canvis de domicili o bé domicili i d'aparell ensem.

Entretant posem en coneixement de tots aquells que els pugui afectar alguna de les susdites tramitacions, ha de personar-se a les oficines del Consell Municipal on li seran facilitats els requisits necessaris.

TORN DEL RAM D'ALIMENTACIO

Prosseguint el torn establert pel ram d'alimentació, el pròxim diumenge, li pertany restar obert de 8 a 1 del matí, el següent establiment:

Vídua de J. Estebanell - Carrer Major

FARMACIA de torn per a diumenge,
Major, 16

CASTELLARENCS!!!

SUBSCRIVIU-VOS A «LA FARGA»

NAIXEMENTS

Dia 29.—Durruti Puigdellosas Daví, fill de Joan i de Teresa.

Dia 30.—Maria-Llibertat Vallhonrat Blázquez, filla de Jaume i d'Agustina.

CASAMENT

El passat dimecres, contragué matrimonial enllaç el nostre bon amic Estanislau Carretero Coll, metge d'aquesta població, amb la veïna Joaquina Umbert Illa, quina cerimònia es celebrà dintre la intimitat en el Jutjat Popular.

Sincerament desitgem als nous esposos tota mena de felicitats.

DEFUNCIONS

Dia 26.—Dolors Artigas Marlet, de 52 anys, casada.

Dia 30.—Durruti Puigdellosas Daví, de 2 dies.

Trametem el nostre més expressiu condol als seus familiars.

Distinció per a l'Escola Nacional d'aquesta població

Amb motiu de la visita realitzada a aquestes Escoles Graduades pel digne Inspector Cap de Primera Ensenyança, Don Hermini Almendros, en els últims dies del passat mes de novembre i altament satisfet de l'organització que s'ha donat a la mateixa, com del desenrotllament de treball per tots els professors que en ella donen classe, determinà donar una magnífica màquina cinematogràfica marca Kodasceje, el millor que es fabrica per a pel·lícules d'aquest tamany, la qual ja ha arribat a la Direcció de l'Escola.

És molt d'agrair tal distinció, tant pel que correspon en benefici dels petits com a estímul per al treball i satisfacció interior dels Mestres, essent també digne de tenir molt en compte per al poble en general, doncs segons nostres notícies, la susdita màquina estava reservada pel senyor Inspector Cap per a aquella Escola de la província a on ell veïes que en aquests moments difícils de la guerra, es treballava amb vertader entusiasme.

La nostra més sincera felicitació tant a la Direcció i Professorat de la mateixa, com al Consell Municipal que tant es preocupa d'aquests problemes, i molt especialment al Conseller de Cultura senyor Montagut, pel zel que en tot moment ve esmerçant per l'Escola i els seus problemes.